

GENERÁLNÍ INSPEKCE BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

**VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2025
O ČINNOSTI V OBLASTI POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ**

Generální inspekce bezpečnostních sborů

Skokanská 2311/3

169 00 Praha 6

Základní právní rámec pro poskytování informací

V souladu s ustanovením § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), zveřejňuje Generální inspekce bezpečnostních sborů (dále jen „GIBS“) výroční zprávu o činnosti GIBS v oblasti poskytování informací za rok 2025.

Principem veřejné správy jako služby veřejnosti je její transparentnost. Veřejná správa musí o své činnosti informovat nejen ze své iniciativy, ale i v případě, kdy je o informace požádána. Náležité informace jsou jednou z podmínek veřejné kontroly činnosti veřejné správy.

Samotné právo na informace je upraveno v čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), kde je stanoveno, že právo na informace je zaručeno. Existují obecně dva principy informování veřejnosti ze strany veřejné správy. Buď lze hovořit o principu publicity veřejné správy, nebo naopak o principu diskrétnosti. Princip publicity je založen na tom, že veřejnost má právo na poskytování informací. Naopak princip diskrétnosti znamená, že veřejná správa poskytuje informace o své činnosti pouze v těch případech, kdy jí to příkazuje právní předpis, veřejnost jinak na informace nemá nárok.

Ústavní soud ve své judikatuře konstantně deklaruje, že právo na informace je na základě svého systematického zařazení v Listině právem politickým, tedy je prostředkem účasti na politickém životě státu. Je to právo na informaci v politickém slova smyslu, chápáno velmi široce, tj. takovou, kterou člověk žijící ve státě potřebuje k tomu, aby v prakticky dosažitelné míře znal, co se děje na veřejnosti v jeho okolí.

Obecnou úpravou pro poskytování informací je zákon č. 106/1999 Sb. Povinnost poskytovat informace tento zákon ukládá povinným subjektům. Dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. jsou povinnými subjekty státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce. Tyto subjekty mají podle zákona č. 106/1999 Sb. povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. Informací se dle ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.

Právu na informace se ve své judikatuře věnuje i Nejvyšší správní soud, který se ve svém rozsudku ze dne 6. listopadu 2023, č.j. 10 As 276/2021 – 110, vyjádřil i k roli tzv. „společenského hlídačského psa“, kterou vedle novinářů, neziskových organizací a spolků věnujících se transparentnosti, hospodaření a odměňování v rámci veřejné správy, mohou naplňovat i jednotlivci, kteří relativně koncentrovaně do veřejného prostoru jakýmkoli kvalifikovaným způsobem vnášejí informace či názory ohledně fungování veřejného života, díky čemuž o nich může být zahájena a vedena diskuse, případně se s nimi širší veřejnost alespoň může seznámit. Podmínkou pro naplnění role tzv. „společenského hlídačského psa“ tedy je, aby si žadatel jemu dříve poskytnuté informace nenechával výlučně pro sebe a svou vlastní potřebu, nýbrž s nimi veřejně „pracoval“, typicky s nimi seznamoval veřejnost, komentoval je apod.

Zákon č. 106/1999 Sb. upravuje dva režimy poskytování informací. V ustanovení § 5 zákona č. 106/1999 Sb. je upraven první způsob poskytování informací, a to zveřejnění povinných informací. Každý povinný subjekt je povinen zveřejnit základní informace stanovené zákonem. Mezi tyto informace lze zařadit například informace o důvodu a způsobu založení, o organizační struktuře a činnosti, o nejdůležitějších právních předpisech, podle nichž povinný subjekt jedná a rozhoduje, a podobně. Povinně zveřejňované informace GIBS lze nalézt na webových stránkách povinného subjektu <https://gibs.gov.cz> v sekci Informační servis. Druhým způsobem poskytování informací je poskytování na žádost. Tento způsob je upraven v ustanoveních § 6, § 13 a § 14 zákona č. 106/1999 Sb. Žadatelem může být kdokoli, žádost se podává ústně nebo písemně, lze ji podat i prostřednictvím sítě nebo služby elektronických

komunikací. Pokud není žadateli na ústně podanou žádost informace poskytnuta, může podat žádost písemně. V ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb. je stanoveno, jaké údaje musí žádost obsahovat.

Povinný subjekt posoudí žádost a dle ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb.:

- a) brání-li nedostatek údajů o žadateli postupu vyřízení žádosti o informaci podle tohoto zákona, vyzve žadatele ve lhůtě do 7 dnů ode dne podání žádosti, aby žádost doplnil; nevyhoví-li žadatel této výzvě do 30 dnů ode dne jejího doručení, žádost odloží,
- b) v případě, že je žádost nesrozumitelná, není zřejmé, jaká informace je požadována, nebo je formulována příliš obecně, vyzve žadatele ve lhůtě do 7 dnů od podání žádosti, aby žádost upřesnil, neupřesní-li žadatel žádost do 30 dnů ode dne doručení výzvy, rozhodne o odmítnutí žádosti,
- c) v případě, že se požadované informace nevztahují k jeho působnosti, žádost odloží a tuto odůvodněnou skutečnost sdělí do 7 dnů ode dne doručení žádosti žadateli,
- d) nerozhodne-li podle ustanovení § 15 (odmítnutí žádosti), poskytne informaci v souladu se žádostí ve lhůtě nejpozději do 15 dnů ode dne přijetí žádosti nebo ode dne jejího doplnění nebo upřesnění; je-li zapotřebí licence podle § 14b, předloží v této lhůtě žadateli konečnou licenční nabídku.

Povinný subjekt může lhůtu pro poskytnutí informace ze závažných důvodů prodloužit, nejvýše však o 10 dní. Závažné důvody jsou uvedeny v ustanovení § 14 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb. Jestliže žadatel žádá již jednou zveřejněnou informaci, může povinný subjekt místo poskytnutí informací sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace.

Pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti, s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.

Poslání GIBS

GIBS byla zřízena zákonem č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o GIBS“). Dle ustanovení § 1 odst. 1 zákona o GIBS je GIBS ozbrojeným bezpečnostním sborem. V jejím čele stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává na návrh vlády a po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny příslušném ve věcech bezpečnosti předseda vlády, jemuž je ředitel z výkonu své funkce odpovědný. GIBS je organizační složkou státu a samostatnou účetní jednotkou. Její příjmy a výdaje tvoří samostatnou kapitolu státního rozpočtu. Ředitel plní funkci vedoucího organizační složky státu.

Stěžejním úkolem GIBS podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o GIBS je vyhledávat, odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je:

- a) příslušník Policie České republiky, celník nebo příslušník Vězeňské služby České republiky (dále jen „příslušník bezpečnostního sboru“) nebo příslušník GIBS,
- b) zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce v Policii České republiky (dále jen „zaměstnanec policie“) nebo zaměstnanec GIBS, nebo
- c) zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce v Celní správě České republiky anebo Vězeňské službě České republiky (dále jen „zaměstnanec bezpečnostního sboru“), pokud byl trestný čin spáchán v souvislosti s plněním jeho pracovních úkolů.

V druhém odstavci výše zmiňovaného ustanovení je uveden další úkol GIBS, kterým je vyšetřovat trestný čin:

- a) příslušníka bezpečnostního sboru nebo zaměstnance policie a

- b) zaměstnance bezpečnostního sboru, pokud trestný čin byl spáchán v souvislosti s plněním jeho pracovních úkolů.

Dle ustanovení § 12 odst. 2 písm. b) a písm. i) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, je GIBS policejním orgánem.

Dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona o GIBS je jejím dalším úkolem provádět zkoušku spolehlivosti u zákonem definovaných osob. Mezi další úkoly patří dle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o GIBS sledování a vyhodnocování informací o protiprávní činnosti příslušníků bezpečnostních sborů, příslušníků inspekce, zaměstnanců policie, zaměstnanců inspekce a zaměstnanců bezpečnostních sborů. V tomto ustanovení je také zakotveno, že GIBS navrhuje opatření pro předcházení této protiprávní činnosti. Výčet úkolů završuje ustanovení § 2 odst. 5 zákona o GIBS, podle něž je jejím dalším úkolem vydávat metodická doporučení pro činnost jednotlivých bezpečnostních sborů.

Činnost v oblasti poskytování informací

1. Počet podaných žádostí o informace

V roce 2025 zaevidovala GIBS celkem 64 žádostí o informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

2. Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti

V roce 2025 bylo vydáno 15 rozhodnutí o odmítnutí žádosti a 10 rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti ve smyslu ustanovení § 15 zákona č. 106/1999 Sb.

3. Počet podaných odvolání proti rozhodnutí

V roce 2025 bylo podáno 9 odvolání proti rozhodnutí.

4. Rozsudky soudů (jejich opisy) ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle zákona č. 106/1999 Sb.

V roce 2025 nebyly vydány žádné rozsudky ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace. Z toho důvodu povinný subjekt nevynaložil v roce 2025 v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle zákona č. 106/1999 Sb. žádné výdaje.

5. Výčet poskytnutých výhradních licencí

V roce 2025 neposkytla GIBS žádnou výhradní licenci.

6. Počet stížností podaných podle ustanovení § 16a zákona č. 106/1999 Sb., důvody jejich podání a stručný popis způsobu vyřízení

V roce 2025 bylo podáno 6 stížností na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti.

Ve 2 případech byly stížnosti vyhodnoceny jako důvodné a žadateli bylo vyhověno poskytnutím informací.

V 3 případech povinný subjekt po vyhodnocení stížnosti vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

V 1 případě nebylo o stížnosti nadřízeným orgánem dosud rozhodnuto.

7. Další informace vztahující se k uplatňování zákona č. 106/1999 Sb.

Další informace vztahující se k uplatňování zákona č. 106/1999 Sb., jejichž rozsah je taxativně vymezen v ustanovení § 5 uvedeného zákona, jsou zveřejněny na úřední desce před vchodem do areálu GIBS na adrese Skokanská 2311/3, Praha 6, a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup na webových stránkách povinného subjektu <https://gibs.gov.cz> v sekci Povinně zveřejňované informace.

V Praze

genmjr. Mgr. Vít Hendrych
ředitel
Generální inspekce bezpečnostních sborů
podepsáno elektronicky